

Rozhodnutí Nejvyšší soudu ze dne 20. 6. 1957, sp. zn. Cz 301/57

Číslo: 106/1957

Právní věta:

Došlo-li ke snížení výživného pro nezletilé děti se zpětnou účinností, nelze se přece domáhat vrácení přeplaceného výživného a ani přeplacené částky výživného zaúčtovat na výživné v budoucnosti splatné.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 20.06.1957

Spisová značka: Cz 301/57

Číslo rozhodnutí: 106

Číslo sešitu: 8

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Bezduvodné obohacení, Děti - výživné

Předpisy:

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Lidový soud civilní v Praze povolil usnesením z 1. prosince 1955 exekuci na plat dlužníka k vydobytí pohledávky nezletilých dětí pro úhradu jejich osobních potřeb ve výši 1420 Kčs a od 1. prosince 1955 v částce 710 Kčs měsíčně předem.

Usnesením z 22. září 1956 omezil lidový soud tuto exekuci v důsledku uspokojení věřitelů v jejich nárocích až do měsíce srpna 1956 včetně. Zároveň omezil exekuci také tak, že s účinností od 1. října 1955 je vedena pro běžné měsíční výživné 680 Kčs místo původních 710 Kčs. Učinil tak po zjištění, že podle usnesení téhož soudu bylo výživné sníženo s účinností od 1. října 1955 na 680 Kčs. Se zřetelem k tomuto snížení výživného se zpětnou účinností stanovil lidový soud dále, že exekuce zůstává v platnosti až do vyrovnání přeplatku dlužníkovu 330 Kčs na dobu od 1. září 1956 do 30. září 1957 jen pro částku 650 Kčs měsíčního výživného a teprve potom pro částku 680 Kčs měsíčního výživného.

Krajský soud v Praze potvrdil toto usnesení v posléze uvedené části a opravil výrok lidového soudu jen potud, že rozvrhl přeplatek 330 Kčs na 11 měsíců po 30 Kčs místo 13 měsíců, jak určil lidový soud, čili jen do 31. července 1957.

Nejvyšší soud rozhodl ke stížnosti pro porušení zákona podané generálním prokurátorem, že uvedeným usnesením krajského soudu byl porušen zákon, pokud jim bylo potvrzeno usnesení

lidového soudu civilního v Praze z 22. září 1956 ve výroku, že exekuce povolená usnesením z 1. prosince 1955 zůstává až do vyrovnaní přeplatku 330 Kčs, vzniklého omezením exekuce, v platnosti na dobu od 1. září 1956 do 30. září 1957 pro částku 650 Kčs měsíčně, avšak s tou změnou, že povolená exekuce zůstává pro 650 Kčs v platnosti pouze na dobu od 1. září 1956 do 31. července 1957.

Odůvodnění:

Výživné ze zákona pro nezletilé děti bylo uhrazeno až do konce srpna 1956 částkou 710 Kčs měsíčně, jak bylo původně opatrovnickým soudem určeno. Jestliže bylo později usnesením opatrovnického soudu z 14. července 1956 výživné sníženo na 680 Kčs se zpětnou účinností od 1. října 1955, neznamená to, že by mohl dlužník nebo exekuční soud proúčtovat vzniklý přeplatek na běžné výživné pro nezletilé děti ať již po částkách, jak se stalo, či jednorázové, jak to považoval za možné krajský soud, jestliže bylo toto zaplacené výživné již spotřebováno, jak tvrdila matka nezletilých věřitelů.

Z povahy a účelu výživného plyne, že spotřebované částky výživného nelze vracet (srov. rozhodnutí č. 127/1954 a č. 115/1954 Sbírky rozhodnutí čs. soudů). Není tedy ohledně spotřebovaných částek výživného žádného nároku na vrácení, takže není co zaúčtovat.

Ohledně nespotřebovaných částek výživného má sice otec nárok na vrácení, pokud byly přeplaceny, avšak ani tento nárok nelze zaúčtovat na výživné, jak plyne z těchto úvah: Otec dětí plnil vůči dětem svou vyživovací povinnost na základě exekučního titulu, jímž bylo vykonatelné usnesení opatrovnického soudu určující rozsah této povinnosti částkou 710 Kčs měsíčně. Jestliže toto rozhodnutí bylo později podle § 41 zák. o právu rod. nahrazeno rozhodnutím jiným, určujícím tuto povinnost na 680 Kčs se zpětnou účinností od 1. října 1955, nemůže se otec v exekučním řízení dovolávat ustanovení § 360 obč. zák., že totiž částečně odpadl právní důvod jeho plnění a že mu vznikl nárok na vrácení přeplatku, který se objevil teprve dodatečně. Šlo by tu o nárok z bezdůvodného obohacení, který nelze započítat proti pohledávce na úhradu osobních potřeb, jak stanoví výslovně § 330 obč. zák. Nárok dětí na výživu je založen v ustanoveních práva rodinného a je v zájmu společnosti, aby výživné bylo plněno plynule a bez poruch.

Tím, že krajský soud takové započtení připustil, porušil zákon v ustanovení § 330 obč. zák. ve spojení s ustanovením § 360 obč. zák.